

ТОРА ОР • ПАРШІ МІКЕЦ • МААМАР 16

ביאור על הנ"ל

Пояснення сказаного вище

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/16/

1 ביאור על הנ"ל

Пояснення до згаданого вище

2 ביאור הדברים על ענין נ"ח משמאל ומזוזה מימין. הנה המצות הן מלמטה למעלה והתורה מלמעלה למטה.

Пояснення слів про те, що «ханукальний світильник — ліворуч, а мезуза — праворуч». Міцвот спрямовані знизу вгору, а Тора — згори вниз.

והיחוד שביניהם הוא כמשל העומד למעלה ורוצה להתקרב עם העומד למטה זה עולה בסולם וזה יורד עד שנפגשין זה בזה.

А єднання між ними подібне до ситуації, коли той, хто стоїть угорі, хоче наблизитися до того, хто стоїть унизу: один підіймається драбиною, а другий спускається, аж поки вони не зустрічаються.

3 וביאור הענין הנה כתיב כל אשר חפץ ה' עשה. וכתיב בדבר ה' שמים נעשו.

А пояснення цього таке: написано: «Усе, чого забажав Гавая, Він зробив», і написано: «Словом Гаваї постали небеса».

והענין שהחומר נברא בדבר ה' והתמונה והציור באיזה אופן שנברא הוא מחפץ ה' מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית.

Суть у тому, що речовина була створена словом Гаваї, тоді як форма й вигляд, незалежно від способу їх створення, походять від бажання Гаваї: «Які численні Твої діяння, Гавая! Усе Ти створив мудрістю».

שבח"י החכמה היא בחי' גבורות. דהיינו התחלקות לעשות כל ציור וכל תמונה לכל הפרטים למיניהם.

Адже рівень мудрості (Хохма) є рівнем Гвурот (стриманості), тобто поділом, завдяки якому створюється кожна форма й кожен вигляд — з усіма подробицями, відповідно до їхніх видів.

4 ושרש החכמה למעלה הוא בחי' בוצינא דקרדוניתא קו המדה מדוד משחת' [משחתא]. מי מדד בשעלו מים כו'. והגילוי הוא בחכמה דאצי' אור אבא ושם מה רבו מעשיך שרבו מאד פרטיים רבים.

Корінь мудрості (Хохма) вгорі — це рівень Ботзіна де-Кардінуза, лінія міри, що відмірює міру: «Хто виміряв води в заглибині Своєї долоні» тощо. Розкриття відбувається в Хохмі світу еманції (Ацилут), у світлі Абба (Батька); і там [ע] «Які численні Твої діяння», адже їх дуже багато — безліч окремих подробиць.

אך שהיו כלולים בחכמה וכמשל השכל הגשמי שתופס ומקיף הרבה ענינים בבת אחת וברגע אחת וכדי להוציא מהעלם אל הגילוי צריך לפרט בדבורים רבים ושונים בשעה ושתים.

Однак вони були включені в Хохму, як у прикладі з матеріальним розумом, який осягає й охоплює багато понять водночас, за одну мить; а щоб вивести [ix] із прихованого до розкритого, потрібно докладно викласти їх багатьма й різноманітними словами протягом години чи двох.

כך בחכמה כלולים מה רבו מעשיך בכל ציור וכל תמונה ונפרטו בע"מ [בעשרה מאמרות] שנברא העולם. אך המאמרות הן עשרה בלבד כי לא נפרט הכל בדבור רק דרך כלל ולא דרך פרט:

Так само в Хохмі міститься [все]: «Які численні Твої діяння» — у кожному образі й подоби, а розгорнуті вони були в десяти висловах, якими створено світ. Однак висловів лише десять, бо в мовленні не було докладно викладено всього: лише загально, а не в деталях.

5 והטעם כי מה שנפרט בדבור הוא בכדי להיות בחי' יש כי מבחי' חכמה דאצי' לא היה יכול להיות בחי' יש ואפי' [ואפילו] מה שנתלבש בז"א שהוא בחי' הוי"ה הכל נק' בחי' א"ס דאיהו וחיוהי חד.

А причина полягає в тому, що деталізація в мовленні [була] потрібна для виникнення рівня еш [самостійного буття], адже з рівня мудрості (Хохма) світу еманції (Ацилут) не могло виникнути еш; і навіть те, що було вбране в емоційні атрибути (Зеїр Анпін), який є рівнем Імені Б-га (Гавая), усе це називається рівнем Нескінченного (Ейн Соф), бо «Він і Його життєві сили — одне».

6 ולא היה יכול להיות בחי' פירוד רק במל' דאצי' בדבר מלך שלטון. והיינו ע"י כי מל' דאצי' נעשה עתיק דבריאה וכו'.

І рівень відокремленості міг виникнути лише в царюванні (Малхут) світу еманції (Ацилут), через «слово царя [що] панує». І це відбувається [завдяки тому], що Малхут Ацилуту стає Атіком світу творення (Бріа), і так далі.

אך מ"מ בחי הוי"ה מושל בבחי מלי להיות בטול היש וכענין וצבא השמים לך משתחווים דהיינו בחי בטול המלאכים בכלות הנפש.

Проте рівень Імені Б-га (Гавая) панує над рівнем Малхут, щоб еш (самостійне буття) виявляв самоусунення (бітуль), як у вислові «і небесне воїнство схиляється перед Тобою», тобто в самоусуненні ангелів, коли душа доходить до самозгасання.

והשמש והירח משתחווים אפי' בגופם שסוככים והולכים ובטול זה הוא ע"י כל אשר חפץ הוי"ה שבחי חפץ זה מתלבש בחכמה דאצי' וחכמה דאצי' מתלבשת בחכמה דמלי' דאצי' המתלבשת בבי"ע

І сонце та місяць схиляються навіть своїми тілами, обертаючись і рухаючись далі. І цей бітуль відбувається завдяки «всьому, чого забажав Гавая», бо цей аспект бажання вбирається в мудрість (Хохма) світу Ацилуту, а Хохма Ацилуту вбирається в Хохму Малхуту Ацилуту, яка вбирається у [світі] Брія, Єцира та Асія,

כי גבוה מעל גבוה שומר. וכל מה שלמטה מקבל ממה שלמעלה הימנו עד רום המעלות.

бо «Вищий за найвищого пильнує [його]». І все, що нижче, отримує від того, що вище за нього, аж до найвищих висот.

(ואפי' [ואפילו] הפילסופים מודים בזה רק שאין משיגים רק עשר בחי התחתונות ה' גלגלים וגלגל היומי.

(І навіть філософи визнають це, але досягають лише десять нижніх рівнів: вісім сфер і щоденну сферу.

וע' בפרדס שער ששי ספ"ג [סוף פרק ג'] וכבר הסכימו החוקרים כו' וגלגל השכל העשירי כו' ויותר מזה אין משיגים אבל יכול להיות גם לפי דעתם שיש למעלה מהם ג"כ)

Див. Pardes, Sha'ar 6, кінець розділу 3: «Дослідники вже погодилися», тощо, «і десята сфера — сфера інтелекту», тощо; далі вони вже не досягають. Але можливо, що, навіть згідно з їхньою власною думкою, над ними також є [щось].)

רק העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] אומרים מאחר שכבר נשתלשל בהעלם אחר העלם בבחי שם אלקים המצמצם כו' מוכרח להיות נשאר כך

Лише шанувальники зір і сузір'їв кажуть: оскільки все вже спустилося, проходячи одне приховування за іншим, через рівень Імені Б-га (Елокім), яке скорочує, то воно неодмінно має таким і залишатися.

אבל כי אני ידעתי (אני בחיי מלי וכנ"י [וכנסת ישראל]) כי גדול הוי"ה ששם הוי"ה מושל על כל בחיי אלקים משא"כ פרעה אמר לא ידעתי את הוי"ה שלא ידע רק שם אלקים.

Але «бо я знаю» («я» — це рівень Малхут і Громада Ізраїлю), «що Гавая великий», бо Ім'я Гавая панує над кожним рівнем Елокім. На відміну від цього, фараон сказав: «Я не знаю Гавая», бо знав лише Ім'я Елокім.

ואמר עזב ה' את הארץ (ובאמת לא בדעת ידבר כמ"ש בתניא ח"ב [חלק ב'] שהרי נס של בריאת שמים וארץ גדול מנס של קי"ס [קריעת ים סוף] כו' ע"ש) ולכן אומרים איה אלקיהם.

І він сказав: «Гавая покинув землю» (але насправді він говорить без знання, як написано в Танія, частина II, адже диво створення небес і землі більше за диво розсічення Червоного моря тощо; див. там). Тому вони кажуть: «Де їхній Б-г?»

אבל באמת כל אשר חפץ הוי"ה עשה. שזהו ענין יחוד שם הוי"ה עם שם אלקים ויחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה שיחוד זה היינו בחיי המשכה שנמשך שם הוי"ה ומשתלב בשם אלקים להיות בטול היש כו'.

Але насправді: «Усе, чого забажав Гавая, Він учинив». У цьому полягає єднання Імені Б-га (Гавая) з Іменем Б-га (Елокім), а також єднання Святого, благословенного Він (Кудша бріх ху), з Його Б-жественною присутністю (Шехіною); адже це єднання — рівень низхідного притягнення, коли Ім'я Гавая притягується вниз і влітається в Ім'я Елокім, щоб відбулося самоусунення (бітуль) еш (самостійного буття) тощо.

7 והנה בבחי' יחוד זה והמשכה זו יש ב' דרכים. הא' ששם הוי"ה יורד למטה לבחי' אלקים ונקי שילוב הוי"ה באלקים.

Отже, у цьому єднанні й цьому низведенні є два шляхи. Перший — коли Ім'я Б-га (Гавая) спускається вниз, до рівня Імені Б-га (Елокім); це називається переплетінням Гаваї в Елокімі.

ואזי האל"ף קודם ל"י ששם אלקים מלכיש את שם הוי"ה. ושם הוי"ה מלוכש בתוכו.

І тоді алеф стоїть перед йодом, бо Елокім вбирає в себе Гаваю, а Гавая вбрана в нього.

והבי' ששם אלקים עולה למעלה. ונכלל בשם הוי"ה ואזי היו"ד קודם לאל"ף כו'

А другий шлях — коли Елокім підноситься вгору й включається в Гаваю; тоді йод стоїть перед алефом тощо.

והנה היתרון והמעלה הוא כששם אלקים עולה למעלה כי כשהשם של הוי"ה יורד לבחי' שם אלקים להתלבש בו הנה הוא ע"י כמה צמצומים להיות התלבשות בבחי' יש אבל כשהשם אלקים עולה ונכלל בבחי' הוי"ה ה"ז [הרי זה] עולה לבחי' אין כו':

Перевага й вищість полягають у тому, що Ім'я Елокім підноситься вгору. Адже коли Ім'я Га-вaya спускається до рівня Імені Елокім, щоб вбратися в нього, для цього потрібні численні скорочення (цимцумім), щоб воно вбралося на рівні еш (існування); але коли Ім'я Елокім підноситься й включається в Гаваю, воно завдяки цьому підноситься до рівня айн (небуття) тощо.

8 והנה נר מצוה הוא בחי' העלאה. ותורה אור הוא בחי' המשכה וביאור הענין הוא בהקדים להבין ענין האותיות.

Отже, «міцва — це світильник» означає рівень піднесення, а «Тора — це світло» — рівень притягнення згори вниз. Пояснення цього полягає в тому, щоб спершу зрозуміти сутність літер.

והוא כי האותיות היוצאות בה' מוצאות הפה. אחה"ע מן הגרון כו'. אין המוצאות עושים ומפעילים את האותיות כמו כנור המנגן שמוציא הקול ע"י האדם המנגן שאז נולד ונתהוה הקול ונגון.

Йдеться про літери, що виходять через п'ять місць артикуляції в роті (алеф, хес, гей і айн вимовляються з гортані тощо): ці місця артикуляції не створюють і не породжують літери так, як арфа, на якій грають, видає звук завдяки людині, що грає на ній, — і тоді звук і мелодія народжуються та постають.

אבל האותיות שבה' מוצאות הפה אינו כן אלא שהאותיות כבר היו בנפש שכל נפש מליאה אותיות ובכואם לה' מוצאות הפה הם המניעים את המוצאות ולא מתנועעים ע"י המוצאות.

Але з літерами п'яти місць артикуляції в роті все інакше: літери вже були в душі, адже кожна душа сповнена літерами. І коли вони доходять до п'яти місць артикуляції в роті, то саме вони приводять ці місця в рух, а не самі приводяться ними в рух.

9 והנה יש כמה בחי' אותיות. אותיו' [אותיות] המחשבה ואותיו' [ואותיות] הדבור. אותיות המחשבה בכינה ואותיות הדיבור במל'

Тепер є кілька рівнів літер: літери думки та літери мовлення. Літери думки належать до рівня розуміння (Біна), а літери мовлення — до рівня царювання (Малхут).

ובח"י דבור שלמעלי [שלמעלה] הוא בבחי' המחשבה למטה שהוא דבור המלאכי' [המלאכים] וקרא זא"ז [זה אל זה / זה את זה] וגבוה מעל גבוה שמקבלי' [שמקבלים] דין מן דין עד רום המעלות מה שלמטה הוא בבחי' מחשבה נקי' לגבי שלמעלה בחי' דבור ובחי' מחשבה שלמעלה יותר נעלמה.

А рівень мовлення, що перебуває вище, є рівнем думки нижче; це мовлення ангелів: «і один кликав до другого» та «високий над високим», адже вони отримують один від одного аж до найвищих висот. Те, що нижче перебуває на рівні думки, стосовно того, що вище, називається рівнем мовлення; а рівень думки, що перебуває вище, є ще більш прихованим.

10 והנה שרש גלוי האותיות הוא בחכמה ויהי האדם לנפש חיה. בחי' חיה היא בחכמה.

Тепер корінь розкриття літер — у мудрості (Хохма): «і людина стала живою душею (нефеш хая)»; рівень Хая — у Хохмі.

אך אין זה רק בבחי' גלוי אבל שרשם הנעלם הוא למעלה מעלה בבחי' כתר כמ"ש בזוהר אינון כתרין עילאין כו' ונחתא כ"ף מעל כורסיא דיקריה כו'

Однак це лише на рівні розкриття, тоді як їхній прихований корінь міститься незмірно вище — на рівні вінця (Кетер), як написано в Зоарі: «Вони — вищі корони» тощо, і «літера каф зійшла з-над престолу Його слави» тощо.

כי מהות האותיות אינן בחי' שכל רק הם למעלה מן השכל שא"א להשיג בשכל מהות האותיות ומוצאן במבטא אב"ג שהם יוצאות מכלי השכל. רק עיקרם נלקחים מבחי' שלמעלה מהשכל

Адже сутність літер — не рівень інтелекту; навпаки, вони перебувають вище за інтелект, бо інтелектом неможливо досягнути сутність літер і їхнє походження у вимові алеф, бейт, г'имел, які виходять із посудин інтелекту. Власне ж, вони походять переважно з рівня, що перебуває вище за інтелект.

והן נעשות בחי' לבוש להשכל להשכיל כל דבר בכל לשון מע' לשון.

І вони стають для інтелекту своєрідним убранням, щоб досягати кожну річ будь-якою з сімдесяти мов.

שכל דבר שכל אינו נתפס אלא באותיות אבל אין האותיות מהות השכל ועצמותו אלא בחי' לבוש כנודע שהשכל מתלבש לפעמים באותיות אלו.

Адже будь-яка інтелектуальна думка досягається лише через літери; однак літери не є сутністю інтелекту й самим його єством, а лише його вбранням, як відомо: інтелект іноді вдягається в ці літери.

11 ולפעמים באותיות אלו. כמו דבור התוספות והר"ן [והרבינו נסים] שמלבישים כל אי השכל באותיות אחרים ונלקחים מלמעלה מן השכל רק שאין מתגלים אלא בשכל.

a іноді — в цих літерах, як у висловах Тосафот і Рана: кожен із них одягає інтелект в інші літери. А [літери] походять із рівня, вищого за інтелект, проте розкриваються лише в ньому.

והמשל בזה כח ההולדה שבמוח שנתהווה באדם אחרי היותו בן י"ג או ט' (סנהדרין רפ"ח)

Аналогією до цього є сила продовження роду, що міститься в мозку й виникає в людині після того, як їй виповниться тринадцять або дев'ять років (Санедрін, початок розділу 8).

ואף שכבר הי' [היה] לו מוחין בשלימות מ"מ כח ההולדה לא נגמר עד היותו בן י"ג או ט' וגמר כח זה תלוי במאכל אשר יאכל.

І хоча його інтелектуальні сили (мохін) уже були цілком сформовані, сила продовження роду все ж не досягає повноти, доки йому не виповниться тринадцять або дев'ять років; завершення цієї сили залежить від їжі, яку він споживає.

וכנודע ממה שאין מאכילין את הכה"ג [הכהן גדול] בעיוה"כ [בערב יום הכפורים] דברים שמרבי' הזרע. שיש מאכלים מרבים הזרע. ויש מאכלים ממעיטים.

Як відомо з [закону], напередодні Йом-Кіпура первосвященника не годують їжею, що збільшує кількість сім'яної рідини, адже є продукти, які збільшують її кількість, а є такі, що зменшують [ii].

12 והנה במאכלים ההם עצמן אין בהם כח ההולדה רק כשבאים להמוח. והמוח מתחזק על ידם אזי נתהווה ונגמר כח ההולדה.

І ось у самих тих продуктах харчування немає сили продовження роду; вона з'являється й довершується лише тоді, коли вони доходять до мозку і зміцнюють його.

כך האותיות [האותיות] באים מלמעלה מהשכל שאינו נתפס באותיות כלל. ומ"מ כשבאים לבח"י השכל נעשה גילוי השכל ע"י אותיות.

Так само літери приходять згори, з-понад інтелекту [з рівня], який зовсім не осягається літерами; і все ж, коли вони доходять до рівня інтелекту, саме через літери відбувається розкриття інтелекту.

13 ולכן אמרו על מט"ט [מטטרון] שקושר כתר"י [כתרים / כתרין] לקונו מתפלתיהם של ישראל. והענין כי אותיות התפלה עולות למעלה ע"י המלאכים כנודע שכמה מלאכים ממונים בכל היכל לקבל התפלות. ואיתא בזהר שהמלאך נשיק לה.

Тому про Метатрона сказали, що він пов'язує вінці для свого Творця з молитов Ізраїлю. Суть у тому, що літери молитви здійснюються вгору за допомогою ангелів; відомо, що в кожній небесній палаті (гейхалі) призначено кілька ангелів приймати молитви. А в Зогарі сказано, що ангел цілує її.

14 וביאור ענין זה הוא כמו הנושק עד"מ מכניס רוחו והבלו בדבר שנושק.

Пояснення цього питання таке: це подібно до того, як той, хто цілує, вкладає свій подих і свою пару в те, що цілує.

כך המלאך מכניס רוחו והבלו באותיות התפלה להעלותם מבחי" דבור האדם לבחי" דבור המלאכי [המלאכים] שהיא בחי' מחשבי שלמטי' [שלמטה]

Так само ангел вкладає свій подих і свою пару в літери молитви, щоб піднести їх від рівня людської мови до рівня мови ангелів, яка є рівнем думки нижчого світу.

וכך עולה התפלה למעלי' [למעלה / למעלת] מעולם ועד עולם. עד עולם העליון שם הוא מט"ט [מטטרון] שעושה בחי' כתר זה. פי' שמעלה האותיות [האותיות] עד מקורן ושרשן שהוא בכתר.

І так молитва підноситься вгору, від світу до світу, аж до найвищого світу. Там перебуває Метатрон, який творить цей рівень вінця. Тобто він підносить літери до їхнього джерела й кореня, що міститься у вінці (Кетер).

15 והיינו כדי להמשיך אותיות כי התפלה היא יהי רצון שיהי' [שיהיה] המשכת רצון אחר מבתחלה שנמשך בכח' [בחכמה] וחכמה היא בחי' דין.

І це потрібно, щоб притягнути вниз літери; адже молитва — це «Нехай буде [Твоя] воля», тобто щоб притягнулася вниз воля, відмінна від [тієї, що була] спочатку, — тієї, що була притягнута до мудрості (Хохма); а Хохма — це рівень (бхіна) суду.

וכן התורה דמחכ' [דמחכמה] נפקת מימינו אש דת למו שהיא בחי' אש וגבורות וע"פ התורה אין יסורים בלא עון. אבל בכתר שם הם רחמים פשוטים ונושא עון כו' ומשם נמשך אותיות חדשות כו':

Так само й Тора, яка походить від Хохми: «з Його правиці — вогненний закон для них», — це бхіна вогню й гвурот (стриманості); і згідно з Торою немає страждань без гріха. Але у вінці (Кетері) є просте милосердя, і «Він несе провину» тощо; звідти притягуються вниз нові літери тощо.

16 והנה ככל הענין הזה באותיות כך הוא בבחי' המצות כי נר מצוה. והענין שאין אור הנר מאיר אלא כשיש אור סביב האור משא"כ כשאין שם אור יכבה ולא יאיר כלל

Отже, як усе це стосується літер, так само це стосується й рівня міцвот, адже «міцва — світильник». Ідеться про те, що світло світильника сяє лише тоді, коли навколо нього є повітря; якщо ж повітря немає, світильник гасне й зовсім не світить.

והנה האור הוא בבחי' אותיות. כי הרי רואין שיסוד האור הוא תחת יסוד האש.

Повітря належить до рівня літер. Адже ми бачимо, що стихія повітря стоїть нижче за стихію вогню.

17 ואעפ"כ [ואף על פי כן] הרי יש בו דקות הרבה מיסוד האש. והטעם כי האור אע"פ [אף על פי] שהוא למטה מיסוד האש. מ"מ שרשו הוא למעלה.

І все ж у ньому набагато більше тонкості, ніж [у] стихії вогню. Причина в тому, що, хоча повітря перебуває нижче від стихії вогню, його корінь, однак, вищий.

וביאור הדבר כי הנה יעקב אמר מה נורא. ולכן מה שאומרים הגדול הגבור והנורא. נורא הוא מדתו של יעקב.

Пояснення цього таке: Яаков сказав: «Який грізний!» Тому, коли ми промовляємо: «великий, могутній і грізний», «грізний» — це атрибут Яакова.

18 ולכאורה לא שייך בחי' נורא ליעקב כ"א לפחד יצחק. אלא לפי שיעקב היה הממוצע בין האבות.

На перший погляд, аспект «величного трепету» не властивий Яакову, а лише «Страху Іцхака». Але [він таки властивий Яакову,] бо Яаков був посередником між праотцями.

ונודע שא"א שיחברו ב' הפכים עד שיערה רוח מלמעלה משניהם. כענין עושה שלום במרומיו כו'.

Відомо, що дві протилежності неможливо поєднати, доки згори, з рівня, вищого за них обох, не проллється дух, як сказано: «Він творить мир у Своїх висотах» тощо.

19 ולכן מאחר שיעקב היה המחבר לכך היה בו גילוי בחי' נורא שהוא למעלה משניהם. וכך הוא בבחי'

אור שהדקות הוא לפי שהוא בחי' ממוצע שהוא בקו האמצעי חח"ן [חכמה חסד נצח] מימין. ובג"ה [ובינה גבורה הוד] משמאל.

Отже, оскільки саме Яаков був тим, хто поєднує [ix], у ньому розкрився рівень «грізної величі», що вищий за них обох. Так само й щодо рівня повітря: [його] тонкість зумовлена тим, що воно є рівнем посередника, який належить до середньої лінії, — мудрість (Хохма), милість (Хесед) і перемога (Нецах) праворуч, а розуміння (Біна), стриманість (Гвура) і велич (Ход) ліворуч,

20 וכדת"י [וכדעת תפארת יסוד] באמצע הוא בחי' אור שהוא בחי' ז"א שהוא בקו הממוצע בחי' [ת"ת תפארת]

ולכן נקי אור אור יו"ד.

і вінець (Кетер), знання (Даат), краса (Тіферет) та основа (Йесод) посередині — це рівень авіру (повітря), тобто рівень емоційних атрибутів (Зеїр Анпін), який перебуває на середній лінії, на рівні [Тіферет]. Тому авір називається ор (світло) [з] літерою йуд.

שהיו"ד הוא בחי' העלם של האור שמוריד וממשיך להיות האור מאיר. כמו האותיות שהן בבחי' ההעלם.

Бо йуд — це рівень прихованості світла, яке він спускає й притягує вниз, щоб світло сяло, — подібно до літер, які належать до рівня прихованості.

21 ובהן ועל ידן נתפס השכל ובא לידי גילוי כי א"א לכל שכל בלי אותיות כנ"ל.

І в них, і через них розум стає осяжним і розкривається, адже розум неможливий без літер, як пояснювалося вище.

כך האור שהוא בבחי' העלם בו ועל ידו נתפס האור להאיר לבא לידי גילוי.

Так само й повітря, яке перебуває на рівні прихованості: у ньому й через нього світло вловлюється, щоб засяяти [i] прийти до розкриття.

וזהו כי נר מצוה ותורה אור. שע"י נר מצוה נעשה התורה אור כי המצות עולות עד הכתר ששם שרש המצות תר"ך עמודי אור עמוד שמחבר מעלה למטה.

I ось [що означають слова]: «Бо міцва — світильник, а Тора — світло»: завдяки словам «міцва — світильник» Тора стає світлом, адже міцвот підносяться аж до вінця (Кетер), де міститься їхнє коріння: шістсот двадцять стовпів світла — стовп, що поєднує верхнє з нижнім.

22 וכענין יעקב חבל נחלתו כשמתנועע החבל למטה כו'. וכך ע"י המצות שהן במלי עולות בכתר ונמשך משם בחי' אותיות חדשים דהיינו תוס' [תוספת] אור להיות אור התורה מאיר. כי הנה התורה נקראת משל הקדמוני.

Як у вислові: «Яаков — мотузка Його спадку»: коли мотузка рухається вниз тощо. Так само завдяки міцвот, які перебувають у царюванні (Малхут) [i] підносяться до вінця (Кетер), звідти притягується рівень нових літер, тобто додаткове світло, щоб світло Тори сяяло. Адже Тору називають «притчею про Давнього».

23 וענין המשל הוא כמ"ש וידבר שלשת אלפים משל. כי הנה חכמת שלמה היא חכמה תתאה שהיא בחי' מלי דאצי'.

А суть притчі — як написано: «I він говорив три тисячі притч». Адже мудрість (Хохма) Шломо — це нижня Хохма, рівень царювання (Малхут) світу еманациї (Ацилут);

והיינו בחי' מלי המאירה בבי"ע כי מלי דאצי' עצמה היא רוה"ק [רוח הקודש] ונו"ה [ונצח והוד] דאצי' היא בחי' נבואה ובאצילות איהו וחיוהי חד.

тобто рівень Малхут, що світить у [світах] Бріа (світі творення), Ёцира (світі формування) й Асіа (світі дії). Адже сама Малхут Ацилуту — це Руах га-Кодеш, а перемога (Нецах) і велич (Ход) Ацилуту — це рівень пророцтва; і в Ацилуті «Він і Його життєві сили — одне».

ולכן יש ס"ר פירושים על כל פסוק מד"ת [מדברי תורה] ונבואה. וגם משלי ושה"ש [ושיר השירים] שאמר שלמה ברוה"ק [ברוח הקודש] הן במלי דאצילות עצמה למעלה מחכמת שלמה

Тому на кожен вірш зі слів Тори та пророцтва є шістсот тисяч тлумачень. А також «Притчі» й «Пісня пісень», які Шломо промовив під впливом Руах га-Кодеш, належать до самої Малхут Ацилуту, що стоїть вище за мудрість Шломо;

אבל מה שנתן חכמה לשלמה היא בחי' חכמה תתאה דבריאה ובחכמה זו דיבר על כל דבר מד"ת [מדברי
שלשת אלפים משל [תורה]

але те, що [Б-г] дав Шломо як мудрість, — це рівень нижчої Хохми [світу] Брія, і цією мудрістю він говорив про кожен тему слів Тори три тисячі притч,

דהיינו רוחניות שבד"ת [שבדברי תורה] מכל הג' עולמות ב"ע (שכל מה שיש למטה יש למעלה כנודע
מאתרוג שלמטה שמעורר למעלה שדוקא אתרוג ולא תפוח).

тобто про духовний зміст слів Тори в усіх трьох світах Брія, Ёцира й Асія (адже все, що є внизу, є і вгорі, як відомо з есрога внизу, який пробуджує відповідне йому вгорі, — і саме есрог, а не яблуко).

ולקרב אל השכל הוא כמו דבר גשמי המצוייר בדמיון האדם. אך דמיון מחשבת האדם אינה פועלת
כלום. אבל למעלה כי לא מחשבותי כו')

А щоб наблизити [це] до розуміння, можна порівняти це з матеріальною річчю, змальованою в уяві людини; тільки людська уява нічого не здійснює, а вгорі: «Бо думки Мої — не [ваші думки]» тощо.)

שהשיג ממדרגה התחתונה דעשיה עד מדרגה הראשונה שבכריאה. וכל עולם יש בו י"ס [י' ספירות] וי'
כלול מ"י עד אלף וזהו שלשת אלפים.

[Це] те, що він осягнув: від найнижчого ступеня Асія до першого ступеня Брія. Кожен світ містить десять сфирот, а кожна десятка складається з десяти — і так до тисячі; це й становить три тисячі.

אבל באצ"י דאיהו וחיוהי חד לא השיג. אבל באמת גם התורה דאצ"י היא בחי' משל לגבי המאצ"ל
העליון ב"ה.

Але Ацилуту, де «Він і Його життєві сили — одне», він не осягнув. Та насправді навіть Тора в Ацилуті є рівнем притчі щодо Всевишнього Еманатора, благословенний Він.

דאוריית' [דאורייתא] מתקשרא בקוב"ה [בקודשא בריך הוא] כמו ד"שאל מתקשרא באוריית' שאין להם ערך
לגבי התורה אלא דמתקשרא בה.

Бо «Тора пов'язана зі Святим, благословенним Він (Кудша бріх ху)», так само як «Ізраїльтяни пов'язані з Торою», адже вони не мають жодної співмірності з Торою, а лише пов'язані з нею.

24 וכך התורה מתקשרת בקוב"ה [בקודש בריך הוא] כו'. וכדי שיומשך ויתפשט אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה המאציל בהתורה הוא ע"י נר מצוה שהיא בחי' אוי"ר [אור] אור יי

Так само й Тора пов'язана зі Святим, благословенним Він, тощо. А щоб Нескінченне світло (Ор Ейн Соф), благословенний Він, Еманатор, було притягнуте вниз і поширилося в Торі, це здійснюється через «міцва — світильник»: це рівень авіру (повітря), ор (світло) [з літерою йод].

שהמצות הן בחי' העלאה כמו קרבנות שנעשו מן הבהמות להיות אשה ריח ניחוח.

Адже міцвот є рівнем піднесення, подібно до жертвоприношень, коли тварин приносили в жертву, щоб вони стали «вогняною жертвою, приємним пахощем».

וכן תפלין של קלף מעור הבהמות. וציצית של צמר. והרי זו בחי' העלאה מדבר גשמי להיות התכללות

ברוחניות אק"ב [אשר קדשנו במצותיו]

Так само й тфілін — із пергаменту, виготовленого зі шкур тварин, а цицит — із вовни. Це рівень піднесення фізичного предмета, щоб він включився в духовність, виражену словами благословення: «Який освятив нас Своїми заповідями».

(וגם הם המשכות אך מפני שנעשות ע"י מעשה האדם בפו"מ [בפועל ממש] הרי הן העלאות שהאדם מעלה ומקשר אותן לאוא"ס [לאור אין סוף] הנמשך בתוכן משא"כ התורה היא המשכה לבדה קורא בתורה שקורא וממשיך מה שכבר היה כאדם הקורא לחברו כו')

(І вони також є притягуваннями [світла згори вниз]; але оскільки їх виконують дією людини, практичною дією, то це піднесення: людина підносить їх і пов'язує з Нескінченним світлом (Ор Ейн Соф), яке притягується в них. Тора ж є лише притягуванням згори вниз: той, хто читає (коре) Тору, кличе й притягує те, що вже було, подібно до людини, яка кличе свого товариша, тощо.)

וע"י העלאה זו נעשה המשכת התורה. וזהו יהא שמו הגדול מבורך כי יש שם הוי"ה בחי' מלי

І завдяки цьому піднесенню відбувається притягування Тори згори вниз. У цьому й полягає [значення слів]: «Нехай буде благословенне Його велике Ім'я», адже є Ім'я Б-га (Гавая), рівень царювання (Малхут).

כי הוי"ה הוא ז"א ושמו של הוי"ה דהיינו הגילוי הוא במל' ושם הגדול הוא בכתר (ופעם אמרו בזוהר דהיינו בבינה והכל א' כי התגלות עתיק בבינה) דהיינו מל' דא"ק [דאדם קדמון]

Адже Гавая — це емоційні атрибути (Зеїр Анпін), а Ім'я Гавая, тобто його розкриття, перебуває в Малхут; велике Ім'я — у вінці (Кетер). (А одного разу в Зоґарі сказано, що воно перебуває в розумінні (Біна); але це одне й те саме, адже Атік розкривається в Біні.) Тобто це Малхут Адама Кадмона (Первісної Людини).

ולכן אומרים מברך לעלם כלשון יחיד שהוא עולם האצ"י שהוא רה"י [רשות היחיד] דאיהו וחיוהי חד לפי ששם הגדול הוא למעלה מהאצילות ונמשך באצ"י

Тому ми кажемо «меворах ле-алам» («благословенний для світу») в однині: йдеться про один світ Ацилут, який є приватною сферою (решут га-яхід), адже «Він і Його життєві сили — єдині». Бо велике Ім'я перебуває над Ацилутом і притягується в Ацилут.

וזהו הקב"ה מנענע בראשו. פי' בבחי' כתר שמנענע וממשיך למטה אך דוקא באיש"ר [באמן יהא שמיה רבא] דאגדתא כי אגדה היא בחי' חכמה שרוב סודות התורה גנוזין בה כמ"ש האריז"ל [הארי"י זכרנו לברכה].

У цьому й полягає [значення слів]: «Святий, благословенний Він, киває головою»: тобто на рівні Кетера Він киває й притягує його вниз. Але це відбувається саме тоді, коли промовляють «Амен, егей шмей рабба» після Агади (неправових учень мудреців), адже Агада — це рівень мудрості (Хохма), у якій приховано більшість таємниць Тори, як писав Арізаль.

25 ואיש"ר [ואמן יהא שמיה רבא] אומרים בצבור שאז דוקא מנענע בכל בחי' ראשו משא"כ אחד העוסק בתורה אע"פ [אף על פי] שהקב"ה קורא ושונה כנגדו מ"מ אין המשכה זו רק בחלק נפשו אבל בצבור ממשיכים בחי' כללות כו'.

А «Амен, йегей шмей рабба» промовляють у громаді, бо лише тоді Він рухає кожним аспектом Своєї голови. Окрема людина, яка займається Торою, — хоча Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), читає і вивчає навпроти неї, — однак це притягнення відбувається лише в частині її душі; у громаді ж притягують рівень загальної сукупності (клалут) тощо.

26 ובזה יובן ענין נ"ח משמאל ומזוזה מימין. מזוזה הוא בחי' המצות שהמזוזה היא בחי' העלא' [העלאת / העלאה].

Завдяки цьому стане зрозумілим вислів: «Ханукальний світильник — ліворуч, а мезуза — праворуч». Мезуза — це рівень (бхіна) міцвот, адже вона є рівнем піднесення.

שבית האדם וכל מה שבתוכו בטל לה' אחד שכותבין במזוזה אחד ואהבת. כי בכל לכבך הוא בחי התפלה בלב.

Адже дім людини й усе, що в ньому, перебувають у стані самоусунення перед Б-гом, [Який є] Один, бо в мезузі пишуть «Один» [i] «I любитимеш». Адже «усім серцем» — це бхіна молитви в серці.

27 ובכל נפשך היא בחי התורה לקשר מחשבה במחשבה בדבור. ודברי אשר שמתי בפך. ובכל מאדך היא המזוזה שהיא בסוף ביתו עם כל הרכוש שבתוכו.

«Усією душею» — це рівень Тори: поєднати думку з думкою, а мовлення з мовленням, і «Мої слова, які Я вклав у твої уста»; а «всією своєю міццю» — це мезуза (сувій, прикріплений до одвірка), що розташована при вході до його дому, разом з усім майном, яке в ньому міститься.

ועיי'נ'ה נ"ח משמאל היא תורה אור שהיונים רצו להשכיחם תורתך ותקנו להניחה על פתח הבית מבחוץ לר"ה [לראש השנה].

I завдяки цьому [з'являється] ханукальний світильник зліва — «Тора — світло», адже греки прагнули «змусити їх забути Твою Тору»; і [мудреці] постановили ставити його при вході до дому, зовні, оберненим до громадського простору.

כי המלי נקי פתח הבית שמשמש כניסה ויציאה וכך כתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש כו'. וביציאתה לבי"ע הנה מלי בכל משלה.

Адже царювання (Малхут) називається входом до дому, через який входять і виходять; так само сказано: «Із цим увійде Аарон до Святилища» тощо. А коли вона виходить у світ творення (Брія), світ формування (Єцира) і світ дії (Асія), то «його царювання панує над усім».

וצריך להמשיך גם שם בטורי דפרודא. על הרי בתר בחי אור התורה והיא משמאל בחי גבורות וזה היה בזמן בית שני כו'.

I необхідно притягнути світло й туди, до «гір розділення» — «на горах Бетер», — рівень світла Тори. Воно перебуває зліва, на рівні Гвурот (стриманості); так було за часів Другого Храму тощо.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/16/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок